

**Euskararen normalizazioa justiziaren alorrean-1:
Testuingurua eta aurrekariak.**

Irakasgaia: Euskararen Arauak eta Erabilerak Arlo Juridikoan

Mauder GARIN BAKERO

AURKIBIDEA: I. Sarrera: 1. Normalizazioa 2. Hizkuntza politikak: 1.1 *Corpus juridiko egokia* 1.2. *Plangintza egokia* 1.3. *Baliabide egokiak* **II. Auzia Euskaraz:** 1. Helburuak 2. Parte hartzaileak 3. Zenbakiak **III. Kataluniako esperientzia:** 1. Administrazio Publikoa 2. Profesionalen kolektiboa 3. Zenbakiak **IV. Euskararen normalizazioaren alde soziala** **V. Ondorioak -Bibliografia.**

GAIAREN HURBILKETA

Oskorrik ‘*Euskal Herrian euskaraz nahi dugu hitz eta jolas, lan eta bizia euskaraz eta hortara goaz...*’ abesten du; eta halaxe abesten dugu Zuzenbide graduko ikasketak euskaraz egiten ditugunok ere, beste hainbat eta hainbat herritarren moduan. Izan ere, ikasketak euskal hizkuntzan burutzen ditugun heinean, Justizia Administrazioarekin parez pare aurkituko gara noizbait; bada, egoera horretan gaudenean, euskaraz hitz egin nahiko dugu, euskaraz lan egin nahiko dugu. Izan ere, euskaraz ikasitakoa, euskaraz baino, nola jarriko dugu hobekiago martxan?

Dena den, eta zoritxarrez, euskarak justiziaren alorrean gaur egun bizi duen bazterketa (Unescoren arabera, euskara salbu ez dauden hizkuntzetako bat litzateke, hots, desagertzeko zorian dagoen hizkuntzetako bat¹) gizartean bizi duenaren isla da.

I. SARRERA

Administrazio ugariak zerbitzu desberdinak eskaintzen dituzte: osasuna, justizia, udala, diputazioak... Euskal Autonomia Erkidegoko eta Nafarroako egoerari dagokionez, Euskal Herrian Euskaraz (EHE)² elkarte euskaltzaleak sakonki kritikatu izan du administrazio horietan euskarak gaur egun duen egoera ‘*epaileen aurrean gure burua erdaraz defendatu behar dugu, edo, kasurik onenean, itzultzaileaz, arrotzak bagina bezala. Bestalde, osasun arazoak direla medio, erdaraz sendatzera kondenatzen gaituzte. Horregatik, alde batetik, jada kontratatzen diren langileak euskaldunak izan behar dira, behar den hizkuntza eskakizuna ezarri eta egun daudenak euskalduntzeko plan eraginkorrak abian jarri. Normalkuntza planak, alegia.*

Administrazioarekin harremanetan jartzerako orduan, harreman horiek euskaraz izapidetzeko zailtasunak egon badaudela, gauza jakina da. Horren aurrean, euskararen normalizazioaren beharra ikusten da, baina, zer da zehazki normalizazioa?

¹ Arriskuan dauden munduko hizkuntzen atlasa

² <http://www.euskalherrianeuskaraz.org/>

https://eu.wikipedia.org/wiki/Euskal_Herrian_Euskaraz

1. Normalizazioa, kontzeptu gisa.

Normalizazioa Euskal Herrian eta Katalunian erabiltzen den kontzeptua da, eta, euskararen normalizazioak Euskal Herriko herritarrek beren eguneroko eta mota guztietako jardunean ohiko eta lehenetsuneko hizkuntza euskara izatea luke helburu.

Hizkuntza (galbidean dagoen hizkuntza) baten normalizazioa, beraz, hizkuntza horren berreskuratzea eta erabileraren sustapena bultzatzeko prozesua dela esan liteke, zeinak, alde politikoa ez ezik (hizkuntza politika eraginkor bat), alde soziala ere baduen (herri atxikimendua, herri gogoia).

2. Hizkuntza politikak

Hizkuntza politikan kokatuz, hizkuntzaren normalizazioaren baitan hiru zutabe bereiz daitezke, zeinak bata bestearen euskarri diren: corpus juridiko egokia, plangintza egokia, eta baliabide kuantitatibo eta kualitatibo egokiak.

1.1. Corpus juridiko egokia

Corpus juridikoari dagokionez (arabidea), euskal komunitatea bi Estatutan dago zatitua, eta beraz, hiritar bakoitzak, bizi den lekuaren arabera, hizkuntza eskubide ezberdinak ditu aitortuak. Alde batetik, Euskal Frantsesek, ez dute aitorturiko hizkuntza eskubiderik. Bestetik, Nafarroako lurraldearen zati handi batean euskara normalizatzea erabat eragozten duen legedia dago indarrean. Eta azkenik, Euskal Autonomia Erkidegoaren lurralde eremuan, euskara (gaztelaniarekin batera) hizkuntza ofiziala den arren, errealitatean, ezin daiteke bi hizkuntzen parekotasunik dagoenik aitortu³.

1.2. Plangintza egokia

Gaur egun, **Euskararen normalizaziorako plangintza** nagusia Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Administrazioaren Hizkuntza Normalizatzeko Plan orokorra da, Eusko Jaurlaritzak emana. Plan honek bost helburu estrategiko ditu:

³ Euskaldunon hizkuntza-eskubideei verme juridikoa ematen dieten lege testuak:

- Nazio Batuen giza Eskubideen Adierazpen Unibertsala eta Europar Batasunaren Oinarrizko Eskubideen Gutuna.
- Eskualdeetako eat Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna.
- 1978. urteko Espainiar Konstituzioaren 3. artikulua
- Euskal **Autonomia Erkidegoko Estatutuan** (abenduaren 18ko 3(1979 Lege Organikoaren bidez onartua) eta **Nafarroako Foru Arabidea Berrezarri eta Hobetzeko Legean** (abuztuaren 10eko 13(1982 Lege Organikoaren bidez onartua), euskarari ofizialtasuna aitortu zitzaion, gaztelaniarekin batera.
- 174/2010 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Administrazioako Hizkuntza-Normalkuntzari buruzkoa: Justizia Administrazioarekin harremanetan dagoen edozein herritarrek euskaraz nahiz gazteleraz egiteko eskubidea du eta Administrazioak hori bermatzeko bideak jarri behar ditu.

- 1) Euskarari garrantzi gehiago eskaintzea, eta horri hedapena ematea;
- 2) Herritarren eta profesionalen artean euskarazko zerbitzuen erabilera sustatzea, eskaintza ugartuz;
- 3) Justizia Administrazioaren zerbitzura diharduten funtzionarioen artean euskararen erabilera sustatzea;
- 4) Epaille, fiskal, eta idazkari judizialek euskararen normalizazioarekiko jarrera positiboa izan dezaten saiatzea;
- 5) Abokatuak sentsibilizatzea eta gaitzea.

1.3. *Baliabide egokiak*

Azkenik, bai corpus juridikoa bai euskararen normalizaziorako plangintzak martxan jartzeko **baliabideak** leudeke, zeinak euskararen normalizazioari begira, bai kopuru aldetik, bai kalitate aldetik egokiak izan beharko luketen. Talde honetan koka genitzake euskara ikasteko ikastaroak, euskara maila hobetzeko ikastaroak, testu juridikoen itzulpen zerbitzua, euskara juridikoan lagungarri izan daitezkeen Interneteko baliabideak (Elhuyar Hiztegia, Euskalterm datu-base teknologikoa, Bizimena itzulpen memoria, IVAPeko estilo-liburua, zalantzak argitzeko guneak –Jagonet, Argitokia, Dudanet...-, edota ordenagailuko aplikazioak –Euskalbar, EPAIBI E-TOOLBAR...-), eta Auzia Euskaraz gisako ekimenak.

II. AUZIA EUSKARAZ

Auzia Euskaraz⁴ Euskal Autonomia Erkidegoko epaitegietan auzia osorik izapidetzea (demanda aurkezten denetik, bulego judizialeko tramitazio guztia aurrera eraman, ea azken epaia eman arte) helburu duen proiektu da.

1. Helburuak

Auzia euskaraz proiektuak bere azken xedeaz gain (auzia osorik izapidetzea), izaera orokorra duten, bai eta izaera zehatzak dituzten helburuak ere baditu:

Helburu orokor horien baitan koka daitezke Eragile juridiko bakoitzak (ondorengo puntuan azalduko ditugunak) bere eragin eremuan gai judizialean euskararen erabilera bultzatzeko ekimenak batu, koordinatu eta antolatze lantalde edo batzordeak sortzea; baita talde horietan egiten dena, eta Justizia Administrazioak egindakoa edo egingo duenaren berri zabaltzea eta komunikatu bakoitzak bere eragin-eremuan; eta Eusko Jaurlaritzako eta, zehazki, Epaibi Hizkuntza Normalizazio lantaldeko ordezkariak koordinatutako ekintza eraginkorrak bultzatzea.

Helburu zehatzei begiratuz, ondorengo zazpi helburu hauek lirarteke:

⁴ http://www.auziaeuskaraz.eus/p/blog-page_28.html
<http://www.auziaeuskaraz.eus/2015/06/udaltop-eduardo-santos-eta-laura-perez.html>

- Profesionalen artean euskararen erabilera indartzea
- Epaile, idazkari eta fiskalen parte-hartzea bermatzea
- Bulego judiziala euskaraz hobeto lan egiteko prestatzea
- Dokumentu ereduak euskaraz zein gaztelaniaz egokitzen jarraitzea
- Operadoreentzat aplikazio informatiko egokiak sortzea
- Legeak itzuli, eguneratu eta eragileentzat eskuragarri jartzea
- Hizkuntza Normalizazio lantaldearen zerbitzua hobetzea.

2. Parte hartzaileak

Auzia hainbat urratsek osaturiko prozesua da, eta beraz, auzi bakoitzean eragile ezberdinek hartzen dute parte: abokatuak, prokuradoreak, epaitegietako langileak -oro har, idazkari judizialak-, epaile eta magistratuak, fiskalak eta auzitegietako medikuak... Auzia euskaraz proiektuaren asmoa eragile horiekin lantaldeak osatzea da (epaitegietako funtzionarioen lantaldea, profesionalen lantaldea, epaile eta magistratuen lantaldea, fiskalen lantaldea, idazkari judizialen lantaldea eta auzitegietako medikuen lantaldea).

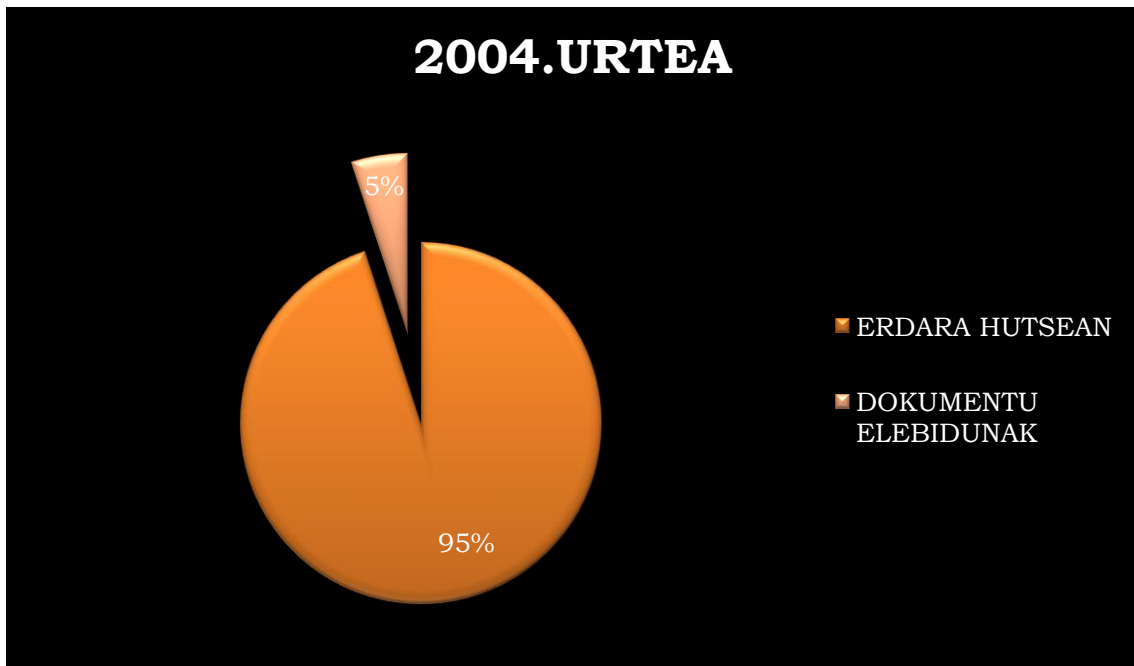
Baina proiektuaren helburuak erdiesteko, eragile horien guztien arteko elkarlana, komunikazioa eta koordinazioa beharrezkoak dira. Horretarako, alde batetik, Auzia Euskaraz Batzordea eratu da, zeina eragile talde bakoitzeko ordezkariak, Batzordearen idazkariak, Justizia Administrazioiko zerbitzuburuak eta Auzia Euskaraz proiektuko arduradunak osatzen duten. Horrez gain, sentsibilizazio planak ere garatu nahi dituzte (nahiz eta oraingoz, bereziki, abokatuen taldearekin lanean ari diren, nahiz eta etorkizunean beste kolektiboekin ere jardutea den helburua).

Baina, bestetik, eragile horien guztien arteko koordinazioa, Justizia Administrazioiko Hizkuntza Normalizazioko lantaldeari (EpaBi) dagokio, zeina proiektuaren sustatzailea izan den.

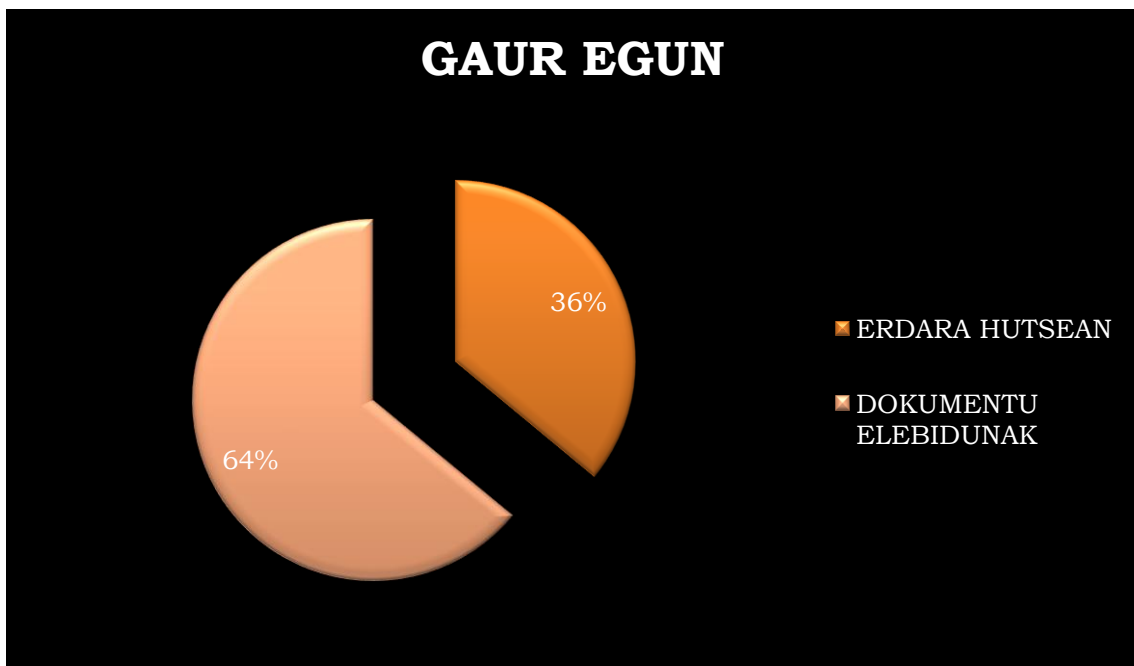
*EpaBi Justizia Administrazioiko Hizkuntza Normalizazio lantaldea da, zeinaren helburu nagusia epaitegietako euskararen erabilera normalizatua bultzatu, eta Justizia Administrazioarekiko harremanetan herritarren hizkuntza-eskubideak bermatzea den (hauek epaitegietan bi hizkuntza ofizialak, hots, euskara eta gaztelania, erabili ahal izan ditzaten, eta zein erabili hautatzeko aukera izan dezaten).

3. Zenbait datu

2004.urtean epaitegietan sortzen zen dokumentuen ehuneko laurogeita hamabosta (%95), erdara hutsean idatzirikoa zen, eta beraz, dokumentu elebidunak ehuneko bosta (%5) baino ez ziren.

Gaur egun, ordea, dokumentu elebidunen portzentajea ehuneko hirurogeita laukoa da (%64), gutxi gora behera, 3.822.434 dokumentu.

III. KATALUNIAKO ESPERIENTZIA

http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/seccions_tematiques/usos_linguistics/

Katalunian ere, Euskal Autonomia Erkidegoan eta Nafarroan bezala, auziak katalanez izapidetzeko ekimenak martxan jarri dituzte, baina eurak ere, Katalana Justiziaren Administrazioan erabiltzerako orduan, zenbait oztoporekin egin dute topo:

- Justiziaren alorrean lan egiten dutenen hizkuntza ez ezagutzea, eta ezagutzen duten horien nagikeria diglosikoa (norberaren hizkuntza propioa erabilera instituzionalean erabiltzeko aldatetaren erresistentzia).
- Zuzenbide alorreko material gehiena gaztelaniaz dago idatzirik.
- Botere Judizialaren Estatu-antolaketa zentralizatua.

Dena den, Katalana Katalunian (gaztelaniarekin batera) hizkuntza ofiziala da, horren ondorio delarik Katalana Justizia Administrazioan normaltasunez erabili ahal izateko hiritarrek duten eskubidea.

1. Administrazio Publikoa

Ildo horretatik, Katalanaren normalizazioari begira, zenbait proiektu eta ekimen aurrera eramán dira. Horrela, horien artean garrantzia handiena duena Generalitatek argitaraturiko ‘Manual de bones pr ctique linguistiques a la justicia’ eskuliburua izan liteke. Eskuliburua edo dokumentu honetan arlo juridikoan katalanaren erabilera normalizatzeko, antolakunde zein norbanakoek har ditzaketen jarrera eta portaerak jaso dira (praktika horietako batzuk gomendioak dira, eta besteak legezko obligazioak).

Adibide gisa: ‘Indefesi n per ra  de la llengua’, ‘Dret de rebre documentaci  en catal ’.

‘Sollitud oral per rebre documentaci  en catal ’...

Bestalde, Generalitatenaren eta eremu juridikoan lan egiten duten profesionalen kolektiboen artean hainbat hitzarmen sinatu dira, bai eta Justizia eremurako zerbitzu linguistiko bat hiritarren esku jarri ere.

2. Profesionalen kolektiboa

Gainera, Consell des Colegis de advocats de Catalunya delakoak, abokatu bulegoen normalkuntza linguistiko bat egiteari ekin dio.

Plangintza honek bi helburu nagusi ditu: abokatuak motibatzea eta, teknikoa ematea katalanera erabil dezaten beraien lanean (200 bulego baino gehiagok hartu dute horretarako konpromisoa dagoeneko). Horren ondotik, epaileek katalanez eginiko espedienteak jaso dituzte, kopuru izugarri horri irteera katalanez emateko presioa jaso dutelarik.

Honen ondorio zuzena da, Kultura Sailaren eta Botere Judizialeko Kontseilu Orokorraren artean sinaturiko hitzarmena «Dinamització del mon judicial» delakoa.

3. Zenbait datu

Azken urteetan Katalanez izapideturiko auziei dagokionez, kopuruaren baitan beherakada nabarmen bat gertatu den arren, 2014.urtean Katalanez emaniko sententziei begiraturaz, Auzia Euskaraz gisako proiektuek etorkizun oparoa izango dutela pentsatzera eramaten gaituzte.

2004.urtean, Kataluniar hizkuntzan emandako sententziak ehuneko hogeia izatera iritsi ziren, aldez, aurreko urtean (hots, 2014ean) ehuneko 12,2 igorri ziren katalanez.

6. Dades de la llengua dels documents judicials emesos a Catalunya (any 2014)

Total de sentències emeses a Catalunya segons la llengua

Demarcació	Català	Castellà	Total
Barcelona Ciutat	9.837	103.725	113.562
Barcelona Comarques	9.486	67.013	76.499
Girona	7.649	14.094	21.743
Lleida	2.882	8.645	11.527
Tarragona	411	20.333	20.744
Terres de l'Ebre	89	3.985	4.074
Total	30.354	217.795	248.149

Total de sentències emeses a Catalunya segons la llengua (en percentatge)

Demarcació	Català	Castellà
Barcelona Ciutat	8,7%	91,3%
Barcelona Comarques	12,4%	87,6%
Girona	35,2%	64,8%
Lleida	25,0%	75,0%
Tarragona	2,0%	98,0%
Terres de l'Ebre	2,2%	97,8%
Total	12,2%	87,8%

Azkenik, itzulpengintza legoke: Itzulpen arlo honetan, Kataluniako esperientzia euskal esperientziarekin alderatuz, Katalunian itzuliriko testuen eta Euskal Autonomia Erkidegoan itzulitako lege testuen artean, desberdintasun kuantitatibo handi bat aurki genezake. Adibidez, Administrazio Zuzenbidearen alorrean Katalunian berrogeita bederatzia arau itzuli dira, Euskal Autonomia Erkidegoan hamaika izan diren bitartean⁵.

⁵Katalunia:

- Lei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana
- Reial decret llei 14/2012, de 20 d'abril, de mesures urgents de racionalització de la despesa pública en l'àmbit educatiu
- Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic
- Reial decret 1147/2011, de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu

- Reial decret 557/2011, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, després de la reforma mitjançant la Llei orgànica 2/2009
- Llei 2/2011, de 4 de març, d'economia sostenible
- Reial decret 132/2010, de 12 de febrer, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen els ensenyaments de segon cicle de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària
- Reial decret 137/2010, de 12 de febrer, pel qual s'estableixen criteris per a l'emissió de la comunicació als interessats que preveu l'article 42.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú
- Reial decret 1614/2009, de 26 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments artístics superiors regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació
- Reial decret 818/2009, de 8 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de conductors
- Reial decret 242/2009, de 27 de febrer, pel qual s'estableixen convalidacions entre els ensenyaments professionals de música i de dansa i l'educació secundària obligatòria i el batxillerat, així com els efectes que sobre la matèria d'educació física han de tenir la condició d'esportista d'alt nivell o alt rendiment i els ensenyaments professionals de dansa
- Reial decret legislatiu 2/2008, de 20 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de sòl
- Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal
- Llei 45/2007, de 13 de desembre, per al desenvolupament sostenible del medi rural
- Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat
- Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic
- Reial decret 1363/2007, de 24 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments esportius de règim especial
- Llei 19/2007, d'11 de juliol, contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport
- Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny
- Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'estatut bàsic de l'empleat públic
- Reial decret 1631/2006, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria
- Reial decret 1538/2006, de 15 de desembre, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu
- Llei orgànica 7/2006, de 21 de novembre, de protecció de la salut i de lluita contra el dopatge en l'esport
- Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient
- Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida
- Reial decret 2393/2004, de 20 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social
- Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'estatut marc del personal estatutari dels serveis de salut
- Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació per a l'aplicació i el desplegament del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març.
- Reial decret 957/2002, de 13 de setembre, pel qual es regulen les inspeccions tècniques en carretera dels vehicles industrials que circulen en territori espanyol

- Llei orgànica 6/2001, de 23 de desembre, d'universitats
- Reial decret 1098/2001, de 12 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament general de la Llei de contractes de les administracions públiques
- Reial decret 443/2001, de 27 d'abril, sobre condicions de seguretat en el transport escolar i de menors
- Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social
- Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció dades de caràcter personal
- Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació
- Reial decret 2822/1998, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament general de vehicles
- Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'assistència jurídica a l'Estat i institucions públiques
- Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat en llocs públics
- Reial decret 2042/1994, de 14 d'octubre, pel qual es regula la inspecció tècnica de vehicles
- Reial decret 320/1994, de 25 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de procediment sancionador en matèria de trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària
- Reial decret 429/1993, de 26 de març, pel qual s'aprova el Reglament dels procediments de les administracions públiques en matèria de responsabilitat patrimonial
- Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú
- Reial decret 407/1992, de 24 d'abril, pel qual s'aprova la Norma bàsica de protecció civil
- Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana
- Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, pel qual s'aprova el text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària
- Llei 12/1989, de 9 de maig, de la funció estadística pública
- Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat
- Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació
- Llei 30/1979, de 27 d'octubre, d'extracció i transplantament d'òrgans
- Llei 25/1964, de 29 d'abril, sobre energia nuclear
- Decret de 26 d'abril de 1957 pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'expropiació forçosa
- Llei de 16 de desembre de 1954 sobre expropiació forçosa

Euskal Autonomia Erkidegoa

- 30/1992 Legea, Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearena. [7/1985 Legea, Toki-araubidearen oinarriak arautzen dituena.
- 2/2000 Legegintzako Errege Dekretua. Herri Administrazioen Kontratuen Legeari buruzko testu bategina 30/2007 Legea, Sektore Publikoko Kontratuena.
- 7/2007 Legea, Enplegatu Publikoaren Oinarriko Estatutuarena]
- 29/1998 Legea, uztailaren 13koa, Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duena
- 11/2007 Legea, ekainaren 22koa, Herritarrek Zerbitzu Publikoetan Sarbide Elektronikoa izateari buruzkoa
- 22/1988 Legea, Kostaldee buruzkoa

IV. EUSKARAREN NORMALIZAZIOAREN ALDE SOZIALA

Administrazioak martxan jarritako hizkuntza politika, hizkuntzaren normalizaziorako plangintza, eta horiek guztien eraginkortasuna bilatzen duten baliabide guztiek ez dute eraginkortasunik hiritarren parte-hartzerik gabe.

Euskara ofiziala den guneetan kokaturiko justizia administrazioari dagokionez, hiritar orok dauka justizia administrazioarekin harreman euskaraz edukitzeko eskubidea, bai ahozkoa bai idatzizkoa, inongo kasutan itzulpenik eskatu ezin daitekeelarik (aurreko horrietan adierazi dugu baieztapen honen marko juridikoa). Baina errealitateak, euskaldun hiritarrek Justizia Administrazioarekiko harremanetan euskara erabiltzeko aukera egiten dutenean, ulermen arazoak planteatzen dira, gehienetan, organo honetako kideek ez dutelako euskara ulertzen.

Baina eskubide honen eraginkortasuna benetakoa izan dadin, Autonomia Erkidegoetako Administrazio Publikoen parte hartzea beharrezkoa da (Justizia Administrazioaren normalkuntzarako eskuduntza dagokion Administrazio Publikoari dagokio⁶).

Euskal Administrazio Publikoak horretarako zenbait baliabide jarri ditu martxan (nahiz eta zenbait oztoporekin aurkitu, gehienak Botere Judizialaren Zentralizazioak suposatzen dituenak); eta hiritarrei eskaintzen zaizkien baliabide apur horiek hartu eta ahalik eta zuku gehien ateratzea dagokie.

Ildo honetatik, **EUSKARA EMAILEEN KOMUNITATEA** genuke.

<http://www.auziaeuskaraz.eus/p/kargatzen.html>

- 1471/1989 Errege Dekretua, Kostaldee buruzko Legea Garatu eta Betearazteko Erregelamendu Orokorraonestekoa
- 48/2003 Legea, Interes Orokorreko Portuen Araubide Ekonomikoari eta Zerbitzuak Emateariburuzkoa.
- 27/1992 Legea, Estatuko Portuei eta Merkataritzako Marinariburuzkoa.
- 2/2008 Legegintzako Errege Dekretua, lurzoruari buruzko legearen testu bategina onesten dueña

⁶ Auzitegi Gorenak 1968.aurtean adierazi zuen: 'se hacen depender de una progresiva adaptación de las respectivas Administraciones Públicas.

Auzia euskaraz

EUSKARA EMAILEEN KOMUNITATEA

Arlo juridikoko eragile euskaldunen sarea eratzen ari gara.

Eremu juridiko bereko zein desberdinetako kideek elkarren berri izatea da gure helburua. Sareko kideak **euskara emaila** izango zarete.

Eragile juridikoak:

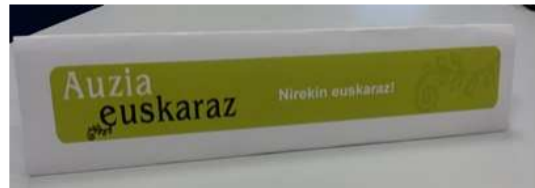
- epaile eta magistratuak
- idazkari judizialak
- epaitegietako funtzionarioak
- lantalde psikosozialeko langileak
- abokatu eta prokuradoreak
- unibertsitateko irakasleak
- auzitegietako medikuak
- fiskalak

Elkarren berri izateko eta informazioa partekatzeko guneak izango dituzue, eta **euskaraz lan egiteko tresnak** ere bai: tresna informatikoak, kontsulta zerbitzua, formulario juridikoak, lexiko normalizatua...

EMAN ZEURE EUSKARA!

Euskara emaila izateagatik, zure lanlekura gerturatzen direnei euskaraz egitera gonbidatzeko, beheko irudian ageri den mahaigainekoa jasoko duzu.

V. ONDORIOA

Justizia Administrazioa da hizkuntzen koofizialtasunera egokitzeko arazo gehien planteatzen dituen Administrazioa, non, beste arazo batzuk alde batera utziz, Justizia Administrazioan lan egiten duten gehienek eurkararen ezagutza eza jo daitekeen nagusiztat. Hizkuntza normalizazioari dagokionean, Justizia Administrazioaren baitan lorturiko emaitzak oso ahulak dira. Baina helburu hau lortzeko lan eta lan dihardutenek jarrera erabat baikorra dute: Bide neketsua eta luzea da, baina aurrera egiten ari gara'.

Bibliografia

- EAEko Justizia Administrazioan Hizkuntza Normalizatzeko Plan Orokorra (2008-2017)

http://www.justizia.net/servlet/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobheadervalue1=filename%3DHizkuntza_Normalizazio_Plana_2008-2017.pdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=1290507835936&ssbina

- 174/2010 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Administrazioko Hizkuntza-Normalkuntzari buruzkoa

<http://www.euskadi.eus/bopv2/datos/2010/07/1003374a.pdf>

- Euskaltzaindiak dio euskararen normalizazio prozesua 'etengabekoa dela':

<http://www.noticiasdealava.com/2015/12/04/sociedad/euskaltzaindiak-dio-euskararen-normalizazio-prozesua-etengabekoa-dela->

- Nafarroako euskalgintza, egungo egoera gainditzeko bidean

<http://www.soziolinguistika.eus/node/3181>

- Euskal Herrian Euskaraz

<http://www.euskalherrianeuskaraz.org/>
https://eu.wikipedia.org/wiki/Euskal_Herrian_Euskaraz

- Plazaberri: hizkuntza aniztasuna eta gure bizi-kalitatea

http://www.euskaltzaindia.eus/index.php?option=com_content&Itemid=392&id=2979&lang=fr&view=article

- Auzia Euskaraz

http://www.auziaeuskaraz.eus/p/blog-page_28.html
<http://www.auziaeuskaraz.eus/2015/06/udaltop-eduardo-santos-eta-laura-perez.html>

- Kataluniako Esperientzia

http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/seccions_tematiques/usos_linguistics/

